

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fill. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Kereskedelmünk jövője.

Székelyudvarhely, jan. 20.

Politikai állapotainknak a rendes, békés mederben való visszatérése után, mihamarabb ismét napirendre fog kerülni kereskedelmünk megteremtésének kérdése is és e célból szükségesnek tartjuk szónak tenni azokat a szempontokat, melyek úgy Angliában, mint Franciaországban irányadók akkor, ha a kereskedelem istápolásáról vagy a kivitel érdekében történendő intézkedésről szó van

Kereskedelmi téren eredményes munkásságot csak gyakorlati kereskedő tud kifejteni. A közgazdaságban való teoretikus vagy tudományos képzettség a gyakorlati téren érvényesülni nem képes. Az e téren való sikeres munkálkodás, az utánjárás és az ernyedetlen szorgalomnak oly mértékét föltételezi, melyet csak hosszú évek gyakorlati tapasztalatai révén lehet elsajátítani. A kinek pedig az a hivatása, hogy a külföld nagy fogyasztó piaczaival megszerezze az összeköttetéseket Magyarhon részére, annak oly egyéni képességekkel kell rendelkeznie, melyeket egyetemeken elsajátítani nem lehet és csak az tud ily feladatokkal megküzdeni, ki évek során át e téren a szükséges szakavatottság tekintetében megszerezte és alapos tájékozottsággal bír az általa meghódítandó vidéki árúinak minőségéről és a verseny áráiról, mert ezek nélkül fáradozása meddő.

Amerikában üzleti elv az, hogy a gyakorlati cél elérésére és megvalósítására kizárólag csak gyakorlati erőket alkalmaznak.

Nálunk az ellenkező elvek érvényesülnek. Az összes kereskedelmi kamarák titkárai között

nincsen egy kereskedő sem, hanem vagy jogász, vagy államtudós. Az egész kereskedelmi minisztériumban sincsen gyakorlatilag képzett kereskedő, hanem vannak hivatalnokok, kik rendelkeznek ugyan kellő intellektuális műveltséggel, de nem képesek virágzásnak indítani állami létünk éltető gyökerét, a kereskedelmet, mert egész működésük a hivatalos rendszer kitöltésére szorítottok, minthogy ők idegen és előttiük teljesen ismeretlen téren vannak és nem csak tudásuk, de komoly szándékuk sincsen ahhoz, hogy kereskedelmileg jót, vagy újat teremtsenek.

Korunkban azonban a népek kulturális fejlődése a fogyasztási szükségletek oly mennyiségét veszi igénybe, hogy a termelési verseny küzdelme mihamarabb lerombolja azokat az akadályokat, melyek ma határvonalak alakjában egyik országot a másiktól nyelv tekintetében elkülönítik. Átalakulóban van az egész világ fogyasztási területe egy nagy vásártérre, hol kiemelkedően tülekedéssel törekszik magának helyet szorítani minden nemzet, hogy termékeit minél nagyobb mennyiségben és minél jobb áron értékesítse és hogy szükségleteit minél olcsóbban beszerezhesse.

Pedig kalmárok e harcra edzett munkaerő nélkül meg nem vivható és ha eddig a politikai hegemoniáért s terjeszkedési vágyból folytatott háborúk részére hadseregekre volt szükség, mennyivel inkább lesz szükség a jövőben olyan lelkes és képzett generációra, mely a kereskedelmet nem mellékezélnak tekinti csupán, hanem jogos hivatottságból választja pályának, melyen legjobb tudását a saját, valamint közvetve a a közügy érdekében igyekszik érvényesíteni. A külföldön, de Németországban különösen az

utóbbi tíz évben a kereskedelem és különösen annak kivitele érdekében, az egész német tudomány mozgósítva volt. Ott a nemzetgazdaságtan és a statisztika a velük rokon ágakkal nem az általános műveltség mellék tantárgya volt, hanem okossággal az ipar és kereskedelemnek a szolgálatában állott, a mennyiben a tudomány minden új vívmányát már a német gyári és kisipar érdekeinek megfelelően, a gyakorlati élet részére dolgozta föl, így ásva meg új és új utakat, melyen a hangyaszorgalmu németiség tovahalad, folyton gazdagodva, szebb jövő felé.

Mindezt azonban csak akkor és csak ott lehet megvalósítani, hol a kereskedelmi és az ipari pálya iránt megvan a kellő fogékonyság és hol az e pályákra készülő nemzedék elég előképzettséggel és tág látókörrel bír. Mert a világkereskedelm munkásai, a kik mozgékonyasággal és fáradhatatlan szorgalmukkal hangyák módjára bonyolítják le kimondhatatlan értékű üzleteiket, hazánkon kívül mindenütt a társadalom legtehetségesebb és legélelmesebb elemeiből állnak. Kevés kivétellel mind a megélhetés biztos tudatának jóleső és függetlenítő érzésével mennek e pályára és küzdenek ernyedetlenül, mert az önbizalmuk kuforrása nem az öröklött vagyon, vagy családi összeköttetésben rejlik, hanem abban a megnyugtató tudatban, hogy munkákarata és szellemi készültsége arra jogosítja föl, hogy helyet szorítson magának a komolyan dolgozni akarók soraiban. A tények bizonyítják, hogy oly államokban, hol a kereskedelmi és ipari osztályt már évtizedek előtt kellően istápolták, ott ez az osztály föllendült, vagyonának kezelése pedig az ország megvagyonosodását vonta maga után.

A francia szalon.

— írta: *Ferencz Tivadar.* —

A jól berendezett házban a fő alkatrész a szalon és ezalatt lakásunknak egy nagyobb, rendesen legszebben beburkolt részét értjük, amely a vendégek fogadtatására szolgál; a szalon lelke a háziasszony, aki meghatározott napon — minden külön meghívás nélkül — maga körül gyűjti ismerőseit és egyedülli célja, hogy vendégei mennél kellemesebben érezzék magukat.

A szalonnak tehát — napjainkban — nincs más célja mint a szórakoztatás és pedig ennek egyik legszebb neme: a vidám, kedélyes társalgás, jobban mondva csevegés. A vendégek beszélnek, azaz csevegnek a napi eseményekről: politikáról, színházról, divatról, táncról, sportról vagy egyéb dolgokról; a társalgás, csevegés feszületenül és kedélyesen folyik, de mindig választékos nyelven és folyton szemellett tartva az illemszabályait.

A szalonok azonban — régiebb időben — még más jelentősége is volt: nem egyszer döntő szerepet játszott nemcsak a társadalomban hanem, amint látni fogjuk — az irodalomban és politikában is.

A régi népeknek nem találunk szalont vagy ehhez hasonló dolgot, ami különben természetes is: a görögöknek és rómaiaknak meg volt az, ami a vidám és kedélyes társalgáshoz kell; nekik nem kellett visszavonulni lakásukba, hogy egymással beszélhessenek: megtehették azt világos nappal az Agorán és a Forumon. Görögország és Itália szelíd éghajlata kényseritette az embereket a nyilvános kertek és terek felkeresésére és a politikai intézmények is kedvezőbbek voltak a szabad vélemény nyilvánítására. Mig ellenben közép Európa zord éghajlata továbbá a szomorú politikai viszonyok — amikor az állam majdnem semmi és a társadalom minden volt — ez a két tényező kényseritette az

embereket a lakásukba, mert ez volt az egyedüli hely, ahol bizalmasan lehetett társalogni, csevegni.

A szalon klasszikus hazája Franciaország. A francia természeténél fogva szereti a társalgást és ennek oka az, hogy jól és könnyen megfelel a társasélet kiválsámainak. Könnyedén cseveg és kedve szerint és a csevegés élvezetet nyújt neki. Érzékeny lévén, az előzékenység, kimélet, figyelem, a gyengéd bizelgés képezik reá üzve azon szükséges légkört, melyen kívül csak bajjal tud lélegzeni. Akinek tetszeni akarunk, az nekünk is iparkodik tetszeni, s a mely mértékben vagyunk előzékenyek mások iránt, azon mértékben figyelmesek mások irántunk.

A természettől ilyenképen felruházva és megalakítva a francia ugy szolván oly életmódra termett, melynek következtében naponként tíz órát töltön társalgásban; vele született természete utálja őt a szalon megteremtésére és XIV. Lajos komoly és feγγelmezett udvaráról azt állítja Taine, hogy a század vége felé az ifjú királyné mosolya következtében a leghivogatottabb és legvidámabb szalonná válék.

A szalonnak lelke — amint feñnebb mondotuk — a háziasszony, aki szépségével, meggyerő modorával és szellemével vonzza magához a vendégeit. Tudjuk, hogy a nők az ókorban, a társadalmi életben nagyon alárendelt szerep jutott; akkor inkább csak gyermekeivel érintkezett, és teljes visszavonultságban élt otthonában. Egy asszony, aki maga körül gyűjtötte volna a társadalom tagjait, hogy velök társalogjon, — egy ilyen asszonyt mindenki elítélt volna.

De még a keresztény korszak beköszöntésével és az ezel járó nagy társadalmi átalakulás után is a nő helyzete nem igen változott: a nő mindig alárendelt és a külvilágtól teljesen elzárkózott teremtmény maradt.

A nő tulajdonképeni uralma a középkor végén kezdődik, de csak későbbben, nevezetesen a XVI. — de különösen a XVII. század elején jutott tekinté-

lyének magaslatára; a nő akkor már a legnagyobb tiszteletnek és hódolatnak tárgya: kultuszt üznek vele.

A nők iránti tisztelet és hódolat alapját képezi a szalonnak: a szalon egy női találmány.

Ketten voltak, akik először fogadtak palotájukban költöket és tudósokat: Skót Margit angol királyné, aki életének utolsó éveit Párisban töltötte és ott halt meg és Magit navarrai királyné, I. Ferencz, francia király nővére. Ez a két királyné maga is foglalkozott irodalommal és különösen az utóbbit hálával emlegették a hozzá menekült írók.

Ezzel a két nővel kezdődik a szalonélet és a nők uralma, amely az első francia szalonról, Rambouillet grófné szalonjától kezdve egészen a nagy francia forradalom kitöréséig, azaz majdnem kétszáz éven át számtalanszor döntő befolyással volt nemcsak a francia nyelv és irodalomra, hanem a nagy politikára is.

A szalon tulajdonképeni megalapítója Rambouillet grófné. Ez a minden tekintetben kiváló nő Pisani grófnak volt a leánya, Romában született és tizenkét éves korában ment férjhez Rambouillet grófhhoz, aki Spanyolországban nagykövet volt, későbbben pedig a francia udvarnál viselt előkellő állást. Ez a nő nemcsak több nyelvet beszélt, hanem jártas is volt a festészetben, építészetben és költészetben és az olvasásnak és rajzolásnak szentelte szabad idejét legnagyobb részét. Férje eladta a régi Rambouillet palotát, amelyből a Palais Royal lett, és apóhához a Pisani palotába ment lakni. Az új otthon Rambouillet grófné saját terve szerint átalakították és a francia fővárosnak egyik legszebb épülete volt; maga az anyakirályné, amikor a luxemburgi palotáját építette, utasította építészeit, hogy ezt a Rambouillet palota terve szerint építsék.

Miután az udvarnál divó hang és modor nem felelt meg a grófné finom izlésének és egészsége sem volt a legjobb, először rábírt férjét az udvarnál viselt állásának lemondására és azután — huszéves

Nálunk azonban, tisztelet a ritka kivételnek, csak azok mennek a kereskedői pályára, kiket már tanáraik nem jó tanulóknak minősítenek, vagy kiknek nincsen elég anyagi erejük más pályán előre törtetni. Rendszerint azonban csak szegény szülők gyermekei lépnek a gyakorlati kereskedelem terére, de oda is csak azért, mert a pályán azonnal megkezdődik munkájuk díjazása. Tehát nem az érzett hivatás, sem a vele született élelmesség, vagy szellemi kiválóság, hanem a kényszer-helyzet tereli őket a pályára, kik később vagyon nélkül csak ritkán képesek szerzett tapasztalataikat maguk javára értékesíteni.

Ez okozza aztán, hogy hazánk kereskedelmének az a része, mely nem a nagytőkének a szolgálatában áll, hanem mely önállóan vezeti üzletét, nem egészséges alapon fejleszti az ország kereskedelmét és iparát, hanem hitelre építi föl. És e helyzetben rabszolgává alacsonyodik le úgy a bel-, mint a külföldi tőke szolgálatában, mert áruinak árualakulásaiba bele nem szólhat, mert hirtelen tengődve ehhez sem joga, sem ereje nincsen.

Ez az állapot pedig csak akkor fog megszűnni, ha a kormány és a kereskedelem erre hivatott egyéb intézményei több figyelemre fogják méltatni a dolgot és népszerűsítő felvilágosítással megszüntetik azt az anomáliát, hogy a magyar társadalom e pályákat alárendeltnek tekintse. Ugy mint Anglia évtizedek előtt, mi is elküldhetnénk évenként egy-kétszáz olyan fiatal kereskedőt államköltségen a külföldre, kik nem az iskolából kerültek ki, hanem a kik már a gyakorlati életben tapasztalatokat gyűjtöttek. Ha ezek tágult látókörrrel és sok jó példával haza térnek, bizonyára lendületet vesz majd sok oly dolog, melynek értékéről ezelőtt nem tudtak.

Ez tiz-husz éven át gyakorolva és az így képzett emberek által elért eredmény oly kereskedői generációt teremtene hazánkban, hogy új célok, új irányok fejlesztenék az egész ország forgalmát. Mert, ha az elmúlt század a talál-

mányok korszaka volt, a jelen század bizonyára a kereskedelem korszaka lesz. Már most látjuk, hogy a háboruk és a népek vándorlása, valamint a dinasztiai alakulása mögött ott van a pénzügyi háttér és úgy, mint annak idején Vencze köztársaságot is csak vagyoni helyzete tartotta a felszínen, Magyarország is csak vagyoni függetlenséggel tud majd szilárdan megállni a népek hatalmas konglomerátumában. A történelem bizonyítja legjobban, hogy az élelmes nemzetek hatalmi korszakai tartottak legtovább.

BELFÖLD.

A kormány és az adók. Báró Fejérváry Géza miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, rendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatósághoz, a két évnél régebbi adóhátralékoknak az 1882. XXVI. t. cz. 54-ik szakasza értelmében való telekkönyvi betáblázása tárgyában. Ezzel kapcsolatban utasította a pénzügyigazgatóságokat az 1902. és 1903. évről hátralékban levő adófizetők névjegyzékének a törvényhatóságoktól való beszerzésére. A pénzügyminiszter utasította továbbá a pénzügyigazgatóságokat, a hátralékos adók és illetékeknek fizetési meghagyások útján való behajtására. Ezen fizetési meghagyások úgy állítandók ki, hogy a fizetésnek az ex-lex megszűnté után 30 nap múlva kell, különbeni végrehajtás terhe alatt, megtörténnie.

Politikai jegyzetek.

Szekelyudvarhely, jan. 19.

A politikai helyzet nem változott. Tulajdonképpen a kezdetétől sem változott s a mi közben történt, csak meganyi incidense a nagy küzdelemnek, a melyet a nemzet jogainak elismerése és államiságának teljessége érdekében folytat. Bárha a mi meggyőződésünk szerint a nemzet érdeke a királlyal azonos, mert egy erős, egységes magyar nemzet legbiztosabb támasztéka volna a trónnak és a dinasztianak, magatartásában ő felsége az osztrák centralistikus álláspontot érvényesíti s a magyar nemzeti követelések teljesítését következetesen elutasítja magától. Ez az ellentét kezdetől fogva nem változott, ezért történik, hogy minden incidens

nő volt, mondják az egykori feljegyzések, hogy a festők, akiknek modellt ült, mindannyian belebolondultak." IV. Henriknek is elcsavarhatta a fejét, ha az akkori krónikásoknak hinni lehet; az udvarias fejedelem ugyanis egyszer a következő levéllel jelentette be megjelenését: „Édes kincsem! Ma meglátogatom önt fiammal együtt. A kis akasztófaczimer rem akar észre térni, daczára hogy már tizenöt éves. Vad mint egy fiatal farkas és úgy fél a hölgyektől, mint ahogy én őket szeretem és imádom. Ugye édes kincsem, szives lesz nekünk valami zenedarabot eljátszani és édes csicsergésével bennünket mulattatni, hogy ezt a fiatal medvét megnyerje a szép nem számára. Touraine első érésü gyümölcsét elhozom önének. Milliomrae csokolom két, fehér, kis kacsáját! Henrik."

A polgárság, amely ebben a korszakban még nem ismerte a finomabb társalgási modort, mégis bejutott néhány szalonba, ahol nem annyira a származás mint az irodalmi tekintély volt a fődolog.

Ilyen szalonja volt Scuderi kisasszonynak, a „Grand Cyrus“ ismeretes regény szerzőjének. Vendégei közül korának egy pár jelesebb írójával találkozunk, a többek között Chapelain-nel és több kiváló hölgyekkel, mint Sevigné és La Fayette úrnőkkel. Scuderi minden szombaton fogadott és esélyeiről egész Párizs beszélt. Az írók bemutatották műveiket és a vendégek megbírálták azokat.

De ennek a szalonnak a dicsősége nem tartott sokáig. Egy akkori író azt írja 1657-ben, „hogy Chapelain és társai mindenféle embereket vezettek be ebbe a szalonba“ és azután hozzát teszi: „Nem hiszem, hogy ez sokáig tartson.“ És tényleg, az írók, ahelyett, hogy minden szombaton felkeresték volna Scuderi szalonját, inkább elmentek ennek barátjához Boguet kisasszonyhoz, akinek szalonja azonban jelentéktelen volt.

XIV. Lajosnak két utolsó évtizede nem volt kedvező a szalonokra nézve. A gyámi kormánykodás nyomasztólag hatott a szalonéletre és az ott uralkodó szabad vélemény nyilvánítására, de a király halála után a szalonok ismét megnyitáltak és egy még soha nem látott fénykoruk képezték alapját: mert a tulajdonképeni szalonélet csak a XVIII. századdal kezdődik. A XVII. században a szalonok inkább az írók és irónok ártatlan összejövetelére szolgáltak, ellenben a XVIII. században, az új korszak szelleme behatol a szalonokba, megnyeri az előkelő

után, a mely időközben felmerült, újra meg újra konstatáljuk, hogy a helyzet ugyanaz, mint volt s tulajdonképpen való, vagyis a dolog velejéig ható változás be nem állott.

A nemzet nem kereste a harczot. A küzdelmet a katona kérdés fölvetésével ránk kényszerítették, a hogy a harcz folytatását most is ránk kényszerítik. Váratlanul állott elő a nagyobb katonai követelésekkel és nagyarányú áldozatkésztséget kívántak a magyar nemzettől oly hadseregért, a mely nem a miénk; a mely nem segít, hanem inkább hátráltatója a magyar nemzet hivatásának; s a mely nem barátja, hanem sok tekintetben ellensége a magyar nemzet fejlődésének. A nemzet, az áldozatokért, a melyeket töle követeltek, rekompenzációt kért nemzeti téren, olyan kár pótlást, a melyet minden hivatott és jóhiszemű magyar politikus fölfogása szerint a király megadhat a fennálló közjogi állapot keretében, a hadseregnek és a hatalmi állásnak minden kára nélkül. A felséges ur azonban a non possumus álláspontjára helyezkedett s a végrehajtó hatalommal a kezében, alkotmány-sértő kormány útján föltétlen megadásra akarja bírni a nemzetet olyan álláspont előtt, a melyet a nemzet el nem ismerhet jogival és alkotmányos szabadságával egyezőnek.

Ez a válság magva, a melyre a politikai helyzet sulya esik és mivel e merevség nem változik, önként jön, hogy a válság sem tett egy lépést sem az óhajtott tisztességes béke felé, melytől csak úgy viszhangzik az ország.

*

A szabadelvűpártban azt hiszik, hogy a kormány most még erőszakosabb eszközökhöz fog nyulni, sőt arról is beszélnek, hogy Fejérvári átadja helyét fiatalabb erőnek. Mind e mellett biznak a szabadelvűpártban a békeben is, mert azt hiszik, hogy ez az utolsó összecsapás lesz, mely aztán meghozza talán már a harcz elejét, a békét. Értesülésünket a szabadelvű párt egyik vezérlő tagjától kaptuk, aki kiemelte, hogy a mostani harcz már az ország alkotmányos rendjéért fog folyni s abban mindenkinek részt kell vennie. Mi már régen látjuk, hogy az ország alkotmányáért folyik a harcz. Örvedetes, hogy már a szabadelvű pártban is világosan látnak és a párt tagjai is részt kívánnak venni az alkotmányért való küzdelemben.

korában — elhatározta, hogy hetenként egyszer saját palotájában fogadja az előkelő társaság kiválóbb tagjait.

E czéltől palotájának egyik földszinti — a kertre nyíló — termét, az akkori divat ellenében nem vörösre, hanem kékre festette, az összes butorzatot kék bársonnyal bevonatta és így keletkezett a híres kékszoba (Chambre bleue), ahol találkat adtak egymásnak Franciaország legkimagaslóbb alakjai: államférfiak, tudósok, művészek és költők.

A grófné két leányával fogadta a vendégeket. Ebben a szalonban találkozott először egymással a született arisztokrácia — a szellemi arisztokráciával és itt tudták először megbecsülni azt a hatást, amelyet az akkori divatos olasz és spanyol irodalomban már nagy virágzásnak indult idill és pásztor költészet gyakorolt az erkölcsökre és a társadalomra. Az ezen szalonban felolvasott minden egyes pásztorregény egyszermind egy-egy neveléstan volt és ha megmondjuk, hogy itt a nők voltak hangadók, önkénytelenül be kell ismerni, hogy Rambouillet grófné és a többi hölgyek oktatói voltak a magasabb köröknek: a durva és izléstelen szorakozás helyett meghonosították a szellemi élvezetet, megalkották a finom társalgási modort és megteremtői voltak a francia szalon-nyelvnek.

Ez a szalon, amely 1608-ban keletkezett, 1624-től 1648-ig élte fénykorát, azután hanyatlásnak indult: a grófné egyik leánya férjhez ment és ezzel elvesztette egyik hatalmas támaszát; azután Molière — a legnagyobb francia vigjátékiró — két darabjában, „A tudós nők“-ben és „A porul járt negédek“-ben kigúnyolta ezeknek a szalonhölgyeknek nyelvtani és irodalmi szereplését és ezzel megrendült a szalon tekintélye is végre az országban dúló viaszlyok miatt számos előkelő vendég elmaradt és a szalon üres maradt.

Ezzel az irodalmi szalonnal számtalan más szalon is keletkezett, melyek közül egy néhány elég érdekes, hogy vele közelebről foglalkozunk és hogy fogalmat alkothassunk magunknak a francia szalonéletéről.

Ezek között első helyen áll Pouillet úrnő szalonja; ezt az asszonyt, széke, dús haja miatt orszálánónak is hívták és már tizenöt éves korában atyjánál, aki IV. Henriknek volt titkárja, fogadta a nemesség és írók legkiválóbb tagjait. „Oly gyönyörű

társaság összes rétegeit és alapját veti a nagy francia forradalomnak.

A legelső szalonok egyike volt akkor Sully szalonja, ahol a többiek közt Voltaire is megfordult. Ebben a szalonban sértette meg Rohan lovag a fiatal Voltairet, aki azt soha el nem felejtette amint azt irataiból látjuk, ahol mindig kigúnyolja a kiváltságos osztályokat. Az ország legelőkelőbb családjainak tagjai Villars szalonjában adtak egymásnak találkat. Fényes szalonja volt d'Aiguillon hercegnőnek is, amely az üldözött írónak, különösen a bölcsészeknek volt menhelye. Velleroy hercegnő szalonja inkább irodalmi szalon volt: az írók és költők itt bemutatották műveiket és sokszor egész szindarabot is előadtak. Az akkori francia fővárosnak egyik legfényesebb szalonja volt Choiseul herceg szalonja; a herceg — akit „a bölcsészek miniszterének“ neveztek, pompás ebédeket rendezett vendégeinek tiszteltére és ez a hercegnek évenként 800.000 frankjába került. A hercegnek nővére, Grammont hercegnő is fényes szalont tartott és a rossz nyelvek azt állítják róla, hogy Du Barry úrnőt, XV. Lajos szeretőjét szerette volna kiűtni — a nyeregéből. A szelmdus hercegnő szalonja olyan volt mint egy elrejtett kastély, ahol mindenki szabadon fejtegette nézetét. Ez volt az első tulajdonképeni politikai szalon. Brancas hercegnő szalonja az írók és költők találkozási helye volt és Cossé hercegné fogadta itt a szellem lovagjait. Tessé grófné nemcsak Párizsban tartott fényes szalont, hanem Chavillean is, ahol egy nagyszerű kastélyt birt. Aki megfordulhatott Tessé grófné szobájában, ez — ebben a kicsapongó korszakban — erkölcsileg kifogástalan gavallérnak tekintett míg ellenben a rostj nyelvek szerint az illettó egy egyszerű — tökfűkö volt. Megjegyzendő, hogy nem Tessé grófné volt az első nagyvilági hölgy, aki faluhelyen is tartott szalont vendégei tiszteltére; Marconseil grófné volt az, aki meghonosította ezt a szokást és pedig 1756-ban, amikor a francia fővárosban tartozkodó lengyel királyi tiszteltére egy ilyen falusi ünnepélyt rendezett és erről az egész ország beszélt. Ez a grófné különben Richelieu tábornok tiszteltére, minden évben rendezett ilyer mulatságokat, amelyeket azután utánoztak az előkelő körök. Ugyan abban az időben Boufflers úrnő, Conti herceg halála után, ott hagyta a Temple palotát, Auteuilbeu levő birtokán szalont rendezett be magának és ott fogadta ismerőseit.

(Vége köv.)

Más értesülés egy neves politikus szerint aki optimisztikusabb Zichy grófnál és az említett szabadelvű párti férfiúnál, bizik abban, hogy legközelebb illetékes helyről komolyabb ajánlatot tesznek a koalíciónak elfogadható engedménnyel. Alapítja bizalmát a hadsereg mai állapotára, mely sürgősen követeli a kiegészítést és unjonozást. Nem hiszi, hogy erőszakkal unjonoznának — így hát nincs egyéb hátra: békekötésnél.

*

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök a csütörtöki miniszteri tanácskozáson számolt be a királyi kihallgatás eredményeiről. A miniszterelnök előzetesen azt hirdette ugyan már Bécsben, hogy ezáltal csak másodsorban teendő intézkedések kerültek szóba s a kevésbé avatottak e kijelentéséhez azt is kapcsolták, hogy ezek a tervek nem fontosak.

A minisztertanács mégis nem kevesebb, mint három órányi időig foglalkozott a kérdésekkel s már e külsőségből is inkább azt a következtetést lehetett levonni, hogy ezek bizony fontos dolgok. Gondoskodtak egyébként riasztó hírekről is, mert egyre nagyobb területen terjesztették el például azt a hírt, hogy ha igen rövid idő alatt a koalícióval nem jutnak meg egyezésre, akkor a képviselőházat királyi manifesztummal már januárban feloszlatják s a mostani képviselőkből ex-képviselők lesznek, ugyanúgy, hogy ezek már februárban nem kapnak fizetést. De sőt új választásokat el sem rendelnek s a királyi manifesztum ezt a tényt azzal indokolná, hogy a normális rend helyreállítása előtt az országot választások izalmának nem akarja kitenni.

A kombinációk még tovább terjednek a jövő irányába s elmondják, hogy a képviselőház felosztása után nyomban megkötik a kül-államokkal a kereskedelmi szerződéseket s azután ez a kormány lemond, és helyét olyannak engedi át, amely már egyáltalán nem keres paragrafusokat intézkedéseinek igazolására, beszedi az adókat és rendeletekkel unjonoztat.

Mindezeket azonban csak a másodsorban következő dolgokhoz számítják. Az első kérdés most is az, hogy miképpen lehetséges a békeakciót újra megkezdeni. A kormány azt akarja, hogy a tárgyalásoknak az ő közvetítésével kell történniök, de ma is azt az álláspontot hangoztatja, hogy az ajánlattevés sora a koalíción van. Azonban a kormány alkalmat talál, hogy kellő formában az ellenzék vezetőinek tudomására juttassa a korona jelenlegi nézeteit s hogy a tárgyalások ezeknek a tekintetbe vételével megindíthatók. Erre a koalíció vezetőinek megállapított határidőn belül nyilatkoznia kell, mert viszont e nyilatkozatokból kell konstatálni, hogy vajjon egyáltalán van-e kilátás olyan békes egyezésre, amelyet a korona is elfogadhat.

Addig pedig folytatódnak az intézkedések oly irányban, hogy lassankint az egész ország fegyveresen megszállott területnek a benyomását kelti. Ujabban a csendőrséget mindenütt katonasággal erősítik meg, oly helyeken is, ahol hol installációra nem készülnek, sőt ahol már a beiktatásnál tuleszték. A katonák, akiket a csendőrök mellé osztottak be, fehér karszalagot viselnek. Rövid idő alatt sor kerül egyes ezredek áthelyezésére, úgy, hogy a mikor a fegyveres abszolútizmusra térnének át, minden készen legyen.

A székely akció.

Székelyudvarhely, jan. 19.

E lap múlt számában az Udvarhelyvármegyében megalakult, illetve alakulóban levő tejszövetkezetekről írva, megemlékeztünk a Székelyföldi kirendeltségnek népünkra valóban áldásos működéséről, melynek eredményei csak most, évek kitartó munkája után kezdenek kidomborodni, hiába minden bizalmatlanságnak, rosszindulatnak és kicsinyeskedésnek. Dornér Béla megbízottnak, az udvarhelymegyei akció vezetőjének lelkes és lankadatlan fáradozásának minden ténykedéséből kiérzik a nagy feladat tudata. És az eddig elért sikerek fontosságát és értékét éppen az emeli, hogy itt, de általában az egész Székelyföldön az akciónak nem jámbor emberekkel, hanem nyakas,

gyanakodó székelyekkel van dolga s ezernyi akadály dacára is nagy, messze jövőre kiható eredményeket értnek el.

Maga az akció tervezete, köre oly mindenre kiható, hogy a legnagyobb tisztelettel kell meghajolnunk annak munkásai előtt. Meggyőződhetünk, hogy a kirendeltség igazán nem urizálásnak, reprezentálásnak, hanem hazafias munkának tekinti hivatását s azt akként is teljesíti.

Mielőtt az egész székelyföldi akció ismertetéséhez foguánk, előre kell bocsátanunk, hogy a buzgó munkásokon kívül micsoda szerencsés körülménynek kell tulajdonítanunk azokat. Egyenesen megmondjuk annak, hogy a kirendeltség nem rendeltetett alá az egyes székely vármegyeyi hatóságoknak, hanem csakis a földművelésügyi miniszteriumnak. Ez az oka annak, hogy az akció hű maradhatott eredeti céljához és helyi érdekek, egyéni szempontok, provinciális basáskodások nem érvényesülhettek. Ennek kapcsán konstatáljuk, hogy a kirendeltség mostani szervezete, pragmatikája teljesen jó s azon változtatni nem is szabad, mert csakis így van záloga a további sikereknek.

A kézzelfogható eredmények elérésének ideje tulajdonképpen csak két évre terjed, onnan kezdve, hogy Balogh miniszteri tanácsos központi vezetése alatt dr. Koós vette át a marosvásárhelyi kirendeltséget és Udvarhelyvármegyébe Dornér Béla megbízott küldetett ki. A munkás két év eredménye nem egyéb, mint teljes beváltása a székely mentő akció főelvének, hogy t. i. gyorsan kell segíteni minél kevesebb kísérletezéssel.

A széles munkamező, melyet a kirendeltség felölt, a következő: az állattenyésztés, növénytermelés helyes irányítása, javítása s anyagi erők segítségével, az erdőzet s a legelőgazdaság helyes beállítása, a kivándorlási és munkásügy rendezése, a gazdasági házi ipar életrekelte, fejlesztése, a székelység két átkának, t. i. a hitelügynek s birtokrendezésnek, illetve hibáinak orvoslása. Ezekon kívül a bányászat, közlekedésügy s a gazdasági szakszervezetek, szövetkezetek támogatása, gazdasági ismeretek s eszközök terjesztése. Legújában pedig tejszövetkezetek létesítése, melytől sok szép eredményt várunk.

Ime, csak a főbb munkaköröket felsorolva, el kell ismernünk, hogy a székelyföldi élet minden ágára kiterjedt a "nemzeti mentő akció". Példát statuált, hogyha komoly nemzeti közgazdasági akciónak van szó, nem kell külföldi mintákat emlegetnünk, hanem ellenkezőleg, a külföld tanulhatna e tekintetben tőlünk! Nézetünk szerint a székely akció eddigi munkájának ismertetését az egész országban terjeszteni kellene, hadd lássa a helyi viszonyokkal a tehetetlenségig ismeretlen nagyközönség, hogy itt nem szalmacséplés, hazafias pattogatás és szájhösködés, hanem a legkomolyabb magyar nemzeti munka folyik. Végre egyszer őszintén meg kell már mondani, hogy a székelységnek, — melynek csak dicseretét zengte hegy és völgy, de hibáit senki sem emlegette, — szinte érdemén felül való segítséget adott és ad a nemzet. Ne botránkozzék meg ezen senki, hiszen e sorok írója is székely, de éppen a székelység érdekében a fajszeret mellett az őszinte igazságot sem téveszti szem elől. — Elismerjük, tudjuk, hogy az utolsó kétszáz esztendő mostohasága s a helyi speciális földesuri viszonyok okozták a székelység erkölcsi degenerációját, de ezt azért eltitkolnunk, láthatatlanná tennünk nem szabad. Annál nagyobb a nemzet és a hivatott munka érdeme, hogy ettől eltekintve a magyar faj fenntartása érdekében minden áldozatot készséggel meghoz.

Hogy milyen arányokban folyik a székely akció csak az állattenyésztés terén, erre nézve elég azt felemlíteni, hogy mostanáig szinte fél millió korona értékű és áru szarvasmarhát hoztak székelyföldre.

Tenyészállat 217 darab, tenyésztehén 1286 darab hozott csak a múlt év közepéig. S ezek olyan kedvező feltételek mellett jutottak a kisgazdák használatába, illetve birtokába, hogy szinte ajánlónak mondható. A lótenyésztés fellendítése is megkezdődött, de természetesen egy év alatt még e téren hatalmas arányú sikerről nem számolhat be az akció.

A sertés és juhtenyésztés már sokkal nagyobb arányú, a mennyiben tenyész-sertés mintegy 1000 darab, juh pedig 5000 darab osztott ki. A baromfi tenyésztés fejlesztése már a múlt őszön a miskolci kiállításán a legmagasabb sikert mutatott be. Noha éppen ez a pont az, amely a legtöbb megszólásnak tette ki az akciót, amennyiben az a fajbaromfi

tenyésztést, kétségtelenül igen hibásan, fajtojások kiosztásával akarta megkezdeni. A tojasok nagy része zápon maradt s ez az, amit igen sokan, kik szeretik a kicsinyeskedést, siettek az akció rovására felírni. E tévedésen azonban fajbaromfiak kiosztásával siettek alaposan segíteni s az eredmény már határozottan észrevehető.

A gabonaművek javítása céljából a kirendeltség csak a múlt évben 2016 mm. különféle gabona vetőmagot osztott ki. A munkásság ezen ága óriási fejlődés elé néz. A gyümölcsstermelést is felkarolja a kirendeltség s remélhetőleg néhány év alatt e téren is a legszebb eredmények fognak mutatkozni, amint-hogy a múlt év őszén a gyümölcs szállítással igen lényeges jövedelemhez juttatták gazdáinkat.

Az erdészeti ügy ennek természeténél fogva nem tartozik azok közé, amelyek pillanat alatt felmutatható eredményeket produkáljon, de hogy e téren is sok áldásos dolog fog történni, biztosít az e célra fordítandó 5 millió koronás tétel.

A legelőgazdaságot tulajdonképpen az akció teremti meg, mert ezt a székelység vagy elhanyagolta, vagy nem is értette. Ezért a kirendeltség elsősorban is vagy 40,000 hold legelő erdőt eszközölt ki. Ezenkívül eddig mintegy 4000 holdon eszközölt legelő javítást. E téren volt talán legnehezebb az akció.

A birtokosságoktól valósággal ki kellett könyörögni a kirendeltségnek, hogy az állam pénzén hadd javíthatassék meg az ő legelőiket! Ez igazolja fentebbi megjegyzésünket, mely a székelység hibáira vonatkozik.

A gazdasági háziipar fejlesztése érdekében is sok történt. Tanfolyamok létesültek, a melyeken az egyes iparágakban alaposan kiképezték a munkásokat s ujabban 20,000 korona lesz a háziipari cikkek tömeges vásárlására fordítható.

A hitelügy rendezése terén is hatalmas munkát végzett a kirendeltség. A személyi hitelek, adósságokat a szövetkezetek, a jelzálogiakat (hozzá még telekkönyvi rendezésekkel!) a földhitelintézetek révén részben rendezte. Remélhetőleg e téren pár év alatt olyan eredmények lesznek, a melyek megóvják az eladósodott kisgazdákat a végpusztulástól s az árverésektől.

A birtokrendezés körüli visszaélések, a tagosítási és arányosítási végzetes hibák orvoslása szintén főgondját képezi.

A gazdasági egyesületek erkölcsi s anyagi támogatásán kívül az akciónak köszönheti létét, itt Udvarhelymegyében is 75 gazdakör alakult, amelyeknek rengeteg kedvezményt, előnyt biztosít. Ujabban az eddig kiosztott 227 gazdasági gépen kívül még 50000 korona fog a Székelyföldön ilyenek terjesztésére, használatba adására fordíthatni, melyből igen tekintélyes rész éppen e megyére esik. A felállított gazdasági gépraktárok pedig szintén azt célozzák kedvezményeikkel, hogy a székelység a modern gazdasággal megismerkedhessék s a megfelelő gépeket könnyű feltételek mellett megszerezhesse.

E vázlatos ismertetés nyomán hiszszük, hogy mindenki beigazoltnak látja azt az elismerést, a melylyel fentebb írtuk a kirendeltséget. Két rövid év alatt, a kezdet ezernyi nehézségével küzdve meglepő az eredmény. A legszebb reménységekkel tekinthetünk a jövőbe, mikor a cél el lesz érve s a hazáhatárán erősen fog állani a megmentett, fölemelt székely nép.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, jan. 21.

Egyről-másról.

A költségek egy oly hiba, melybe épp úgy beleesnek a középosztály gyermekei, mint a felső tizezerek. S ha az egyéni igényekhez viszonyítjuk a kiadásokat, akkor nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy a felsőbbek költségekése már megmérlelte a népet is. Mert annak a szegény földművesnek, a ki pálinkára költi el garasait, a kit a vásári komédiások „itt a veres, hol a veres“-sel becsapnak, avagy annak, a ki kártyán veszíti el heti keresményét vasárnaponként a csapszékben, épp oly keserves a másnap jőzansága, mint annak az urnak, a kit szabószámokkal üldöznek, vagy a kit kártyaadósság miatt kigolyóznak a kaszinóból. A költségekés tehát nem egyes társadalmi osztályok sajátosága, sőt nem is különböző epocháké. Inkább azt mondhatnánk, hogy minden kornak szükségképeni tartozéka ez, motorjára nézve egyforma de megnyilatkozásaiban különböző.

Hogy az átlagos asszony soha sem jön ki a

toilette- vagy havi pénzéből, az szomorú tény. Minden esztendővel — és ezt a kultúra haladása teszi — növekednek igényeink s fogy jövedelmünk. Az, a mi legszükségesebb az élethez, az élelemcikkeket megdrágultak, az az ezer apróság, a mit uriaszomány nem nélkülözhet, évről-évre szaporodik.

Ha egy család tönkre megy, rendszeresen az asszonyt okolják. Olyan jó kibuvó ez a férfiaknak! Pedig ha az asszony el is költ — hogy sokat mondjak — jó néhány száz forintot a ruházatára s más ehhez tartozó apró szükségletekre, mi ez azokhoz az összegekhez viszonyítva, a melyeket a férj kártyán s Isten tudja miféle szórakozásokon veszít.

Csak hogy ezt a férfiak épp oly életszükségnek tekintik, mint az asszonyok a gyémánt fülöngyűgöt. Mind a két fél a másikra neheztel a költségeikért. Az asszony azt tartja: „az az egyforma fekete férföltöny nem kerülhet sokba, — akár hogy öltöznék is, nem tud változatot hozni a ruházatába, hiszen minden férfi ugyanolyan visel.“ És nem azt veszik rossz néven az asszonyok, hogy a férfiak költenek a ruházatukra, hanem hogy nem képesek abba semmi egyént behozni, hogy egy száz forintos kabátot nem lehet megkülönböztetni egy ötven forintosól — s legfeljebb az tűnik a szemükbe, ha valaki rendetlen vagy peccétes öltözetben jelenik meg valahol.

Mi mindnyájan csodáljuk a takarékoságot, de ez oly erőny, a mit magunk nem szívesen gyakorlunk. Teoriában nagyon vonzó ez, de a kivételben csak egy hajszál választja el a fősvénységtől. Ösztön-szerűleg kerüljük a takarékos embereket s nem szívesen látogatjuk meg házuikat. De ha ezt mégis meg kell tennünk egy vagy más konvencionális szempontból, akkor legalább igyekezzünk megugrani ebéd vagy vacsora előtt.

Egészben véve a költségek nagyon szeretetreméltó hiba, olyan, a mely sok barátot szerez. S ha egy generáció tulmegy azon a határon, a melyet józan ésszel nem lett volna szabad átlépnie, ugy csaknem bizonyos, hogy a fia okul a példán s megfontoltan és okosan fog élni, hogy ismét vagyont gyűjtsön, a mit aztán újra elprédál az unoka. S így megy ez ad infinitum.

Vadásztársaság Udvarhelymegyében.

Már röviden jeleztük, hogy Udvarhelyvármegye vadállományának megóvása, a vadászók megszoritása, s így egy vadásztársaság alakítása érdekében, több oldalról történt kivánsághoz képest, *Damokos* Andor alispán 18. ikán a megye ismertebb vadászait értekezletre hívta össze.

A vadásztársaság megalakítását már előadhatatlanná tette azon körülmény, hogy Udvarhelymegye vadászterületeinek nincsenek vadőrei, ami azt jelenti, hogy vadászterületeink sincsenek. Eddig azonban mégse mehetünk, mert területekkel meg volna áldva, de a területek nincsenek megáldva vadakkal. Annyi eredménytelen vadászat, mint Udvarhelymegyében, talán sehhol a világon nincs. Vadállományunkat vadászok, kopók serege és kuvaszok pusztítják irgalmatlanul, s ma-holnap napokig elvadászhat az ember ugy, hogy még vadat sem lát.

A vadászatot ma már nem szabad éppén csak sportnak, mulatságnak tekinteni. Sem az egyeseknek, sem pedig a földművelésügyi miniszternek. A vadászat nagy nemzetgazdasági tényező, nem szabad olyanak tekinteni, mint a Csáky szalmáját. De ha sportnak, mulatságnak tekintjük is, áldozni kell érte. Mert az ülő-munkában elcsigázott testnek bizonyos jót tesz a sport.

Az állam, bizonyára nagyon jól tudja, de mi vadászok is tudjuk, hogy mit hoz a vadászat az államkincstárnak, mi volt ezelőtt tíz évvel és mi ma a vadászati bevétel. Ez a községre is vonatkozik. Ott a hol a vad el tudott szaporodni, ott ma már száz százalékkal fizetik drágábban a területeket. Tehát a gondozott területek ugy az államnak, mint a községeknek nagy jövedelmet hajtanak és mégis alig-alig van más gondviselőjük, mint a Gondviselő, a ki mindnyájunknak atyja.

A legjobb revierek bérlői is szükségessé látják az egyesülést, mert csak így egyesült erővel lesz elérhető az, hogy vadászterületeinket szakértő vadőrökkel őriztessük, s így vadállományunkat gyarapítsuk, a vadászatot pedig eredményessé tegyüx.

A 18-iki értekezleten minden felszólalás oda vergált, hogy a társaság megalakítására szükség van, a melynek létrejötté esetén *Dorner* Béla min. megbízott felajánlta, hogy az összes területeket az állam nemes vadakkal fogja ingyen ellátni, a melyeket szakvadőrökkel fog a társaság őriztetni. Egyes revier

bérlők ma is tartanak ugyan öröket, hanem ezeknek a vadőröknek vagy része csak télen vadór, mert más keresete nincsen. A mikor kereshet, akkor nap-szamos, a másik része pedig se télen, se nyáron nem szeret dolgozni és felcsap vadórnek, m rt így nyáron a melegben az árnyékon alszik, télen a hidegben jó meleg szobában ül, ha ugyan véletlenül nem a korcsmában leli legjobb helyét, a hol mégis egyik-másik vadászó itala mellett azt tárgyalják, hogy hol lehetne a legtöbb nyulat löni? Szóval a vadőröktől nyugodtan vadászhatnak a vadászok és nyugodtan hajthatnak a szabadjára eresztett kopók, legfentebb a vad pusztul ki e megyéből teljesen, amint hogy már csak dudakra történnek vadászatok, s elvéve kerül terítékre egy-egy nemes vad.

E bajokon a vadásztársaság, van hivatva segíteni. Ennek fontosságát senki sem vonja kétségbe, amint hogy az értekezlet minden tagja is bejelentette belépését a társaságba.

Az értekezlet végeredményeképpen *Damokos* Andor alispán elnökle mellett az alapszabályok kidolgozására egy bizottságot küldött ki, melynek tagjaiul *Fás* Gyula, Dr. *Lengyel* József, *Dorner* Béla, *Embery* Árpád, *Simó* Mátyás, *Szabó* István és *Kassay* Ákos kérték fel. E bizottság a kidolgozandó alapszabályokat rövid időn belül bemutatja az értekezletnek, s így az okszerű vadászat és vadtenyésztés még a folyó évben kezdetét veendi, melyek hasznát nem csak a sport szempontjából, de közgazdasági szempontból kell elbírálnunk.

Növegyleti közgyűlés. A Jótékony Nőegyesület közgyűlését ma vasárnap délután 2 órakor, a megyeház kistermében tartja meg. A közgyűlést megelőzőleg a választmány ülészik.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Roediger* Gyula pénzügyi titkár, székelyudvarhelyi pénzügyigazgató helyettesét pénzügyigazgató-helyettesi megbízatással a temesvári pénzügyigazgatóságához pénzügyi tanácsossá végleges minőségben kinevezte. A kiváló hivatalnok távozását az egész vármegye közönsége, noha a jól megérdemelt kitüntetésnek örvend is, őszintén sajnálja, mivel előzékeny, készséges modorával ugy a felek, mint hivatalnok társai, és a város társaságának rokonszenvét kiérdemelte. Az így megüresedett helyettes-igazgatói állásra a miniszter *Homolay* Lajos pü. titkárt nevezte ki.

Megbízás. Az igazságügyminiszter *Szabó* Károly dr. erzsébetvárosi körorvost az erzsébetvárosi törvénszéknél felmerülő törvénszéki orvosi teendőik végzésével bizta meg.

Kaszinói közgyűlés. A „Székelyudvarhelyi Kaszinó“ évi rendes közgyűlését f. hó 28. ikán d. u. 4 órakor tartja meg, saját helyiségében.

Székelyudvarhely szini szezója. A Sziniügyi bizottság f. hó 11-én *Gothárd* polgármester elnökletével tartott ülésében felkérte *Damokos* Andor alispánt, hogy a kerületi választmányának 13-ikán tartandó ülésében Székelyudvarhelyt képviselje. Továbbá tárgyalta sziniügyi bizottságunk azon miniszteri rendeletet, melyben a polgármestert utasítja, miszerint *Miklósytól* az engedélyt vonja meg. A bizottság a rendelet ellen, az ismert okokból, felirt a miniszterhez. Végül a bizottság az Urániának az engedélyt három előadás tartására megadta. — A kerületi választmány, mint fentebb megírtuk, 13-ikán tartotta Marosvásárhelyt ülését, melyen minket *Damokos* Andor alispán képviselt. Ez ülésen, melyen *Festetics* gróf sziniészeti felügyelő is jelen volt, a szerződést *Heves* Béla igazgatóval három évre megkötötték. Az egyes városok, a szini szezont illetőleg a következőleg osztattak be: szeptember 1—30: Nagyszében, október 1—30: Székelyudvarhely, nov. 1—24: Torda, november 25 — feb. 15: Marosvásárhely, jan. 16 — márcz. 1: Déva, márcz. 1 — virágvasárnap: Zilah, május 1—25-ig: Torda, május 25-től június 14-ig: Székelyudvarhely, június 15-től a nyári szünet bekövetkezéséig Marosvásárhely. Deés város kérte a kerület székhelyének Marosvásárhely helyett Dézset kijelölni; miután a választmány ezen kérésének nem tett eleget, s miután az idény beosztásánál is teljesíthetetlen követelményekkel lépett fel, a kerületből való kilépését tudomásul vették. Határozatba ment, hogy Székelyudvarhely város ezután nem egy, hanem 2 szavazattal lesz képviselve a vásárhelyi szini kerület választmányában. Végül lépések fognak tetetni az iránt hogy a hadtestparancsnokságtól engedély nyeressék a katonai zenekar egy részének (mintegy 16 zenésznek) a szini idény tartamára leendő átengedése iránt.

Diák-bál. A ref. kelegiumi diákbál rendezősége ez uton is értesíti a közönséget, hogy febr. 3-án rendezendő táncmulatságára a meghívókat már kibocsátotta; akik tévedésből nem kapták meg, de arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőségre, mely költséget és fáradságot nem kimélve törekszik a közönség kényelmének biztosítására, igényeinek kielégítésére, hogy a diákbál ez alkalommal is minden tekintetben megfelelhessen régi jó hírnevének.

Korcsolyaverseny. A Korcsolya-egylet elnöksége a korcsolyázás, e teendő sport fokozása céljából a jövő vasárnap, 28-ikán az egyesület jégpályáján korcsolyaverseny rendez. Ez alkalomból a következő programot állította össze: 1. *Ifjúsági (junior) verseny.* Táv. 200 m. a pálya 1-szer körül. 1-ső, 2-dik és 3-diknak tiszteletdíj; nevezhetnek ifjak 15 életévig. Tét nincsen. 2. *Sikverseny.* (senior.) Táv. 200 m. a pálya 1-szer körül. 1-ső, 2-dik, 3-diknak tiszteletdíj. Tét 1 korona. 3. *Távverseny.* Táv. 1000 m. a pálya 5-ször körül. 1-ső, 2-dik, 3-diknak tiszteletdíj. Tét 1 korona. 4. *Mükorcsolyázó verseny.* a. előírt gyakorlatok, b. szabadon választott gyakorlatok. 1-ső, 2-dik, 3-diknak tiszteletdíj. Tét 1 korona. 5. *Hölgyek versenye.* 1-ső és 2-diknak tiszteletdíj Tét nincsen. Nevezés: Az összes versenyekre csakis az egyesület tagjai nevezhetnek. A nevezés f. é. január hó 27-én, déli 12 óráig, *Dobó* Zoltán egyesületi gazdánál eszközendő. Az 5. sz. hölgyversenyre a helyszínén is lehet nevezni. A verseny eredményeket a versenybírószág állapítja meg, ítélete meg nem fellebezhető. Az 1-ső, 2-dik, 3-dik sz. versenyeknél, a mennyiben 4-nél több versenyző indul, sorsolás útján 4-es csoportokban előfutamok tartatnak. A 4. sz. mükorcsolyázás előírt gyakorlatai: 1. Ivezés előre, kifelé. 2. Ivezés hátra kifelé. 3. 3-as előre kifelé, jobb és bal lábbal. 4. 3-as hátra kifelé, jobb és bal lábbal. 5. 3 előre kifelé kezdve, jobb és bal lábbal. 6. 8-as váltogatott lábakkal. A szabadon választott gyakorlatul 3 gyakorlat mutatóndó be. E versenynél a versenybírószág pontok alapján bírál. Az 5. sz. hölgyversenynél a versenyzők akár egyedül, akár párral korcsolyázhatnak, ez utóbbi esetben a férfi, ki csak mint kísérő szerepel, díjat nem nyer. A bemutatandó gyakorlat lehet bármily egyszerű, pl. izezés, táncz stb. A díjat a versenybírószág ítélete szerint legszebben korcsolyázó hölgyek nyerik. A verseny kezdete d. e. 11 óra. Belépő díj a pavillonba és a pályára 1 kor, tagoknak 50 fill., állóhely a töltésen 30 fillér. Az elnökség a díjakra 150 koronát szavazott meg s így a jutalmak igen szép emléktárgyak lesznek. A szünetek közt zenekar játszik s az elnökség a hadtestparancsnoksággal érintkezésbe lépett a katonai zenekar megnyerése végett. A fölülte érdekesnek ígérkező versenyen a közönség bizonyára nagy számmal fog részt venni.

Nevelde bál. Az ev. ref. egyház kebli tanácsa közelebbről tartott ülésében igen fontos határozatot hozott, mely egyfelől a leányiskola anyagi helyzetén lesz hivatva segíteni, másfelől kedves szórakozást ígér a közönségnek is. Elhatározta ugyanis, hogy a néhány év óta félbehagyott „nevelde bált“ az idén megfogja tartani. A mulatság előkészítésére bizottságot is küldött ki, mely — mint értesülünk — a nevelde bál idejéül márczius 3-ik, esetleg 10-ik napját, helyiségeül a Budapest szállót jelölte ki. Azonban a bizottság ez alkalommal nem pusztá táncmulatságot akar rendezni, hanem egy tánczczal egybe kötött nagyobb szabású hangversenyt. A szereplő személyek felkérése és a program összeállítása most van folyamatban. Már eddig kellő siker koronázta a lépéseket. Ugy halljuk, hogy a program meglepő gazdag lesz és művészi tekintetben igen magasan fog állani.

Szép vadászszákmány. A múlt vasárnap egy szűkebbkörű vadásztársaság *Szabó* István birtokos ülkei revierjében, az ugynevezett Tiszafenyő-mezején vadászott, amidőn *Demény* Ferencz törvbíró egy négy esztendő s zápot ejtett el. A nálunk meglehetősen ritka vadászszákmány a társaság körében érthető örömet okozott.

Ipari munkások szabadlyceumán ez évben a második előadást mintegy 100 hallgató jelenlétében múlt vasárnap, a *Hymnus* lelkes elneklése után *Spaller* József szakisk. tanár tartott előadást „*Találmányok és felfedezésekről*“. Megemlékezett a leg régibb eszközökről, melyeknek mindig fontos szerepük volt az emberiség életében, mint az emeltyű, csavar stb., ismerteti *Jams* Watte gőzgépét, *Fültön* gőzhajóját, *Gnericke* Ottó villanygépét, szól a magyar találmányokról is, mint a gyufa, mely *Irinnyi* József hazánkfi felfedezése, *Lenárd*, *Röntgen* sugarai, *Di-*

vald Zsiokográfiája, Puskás Tivadar telefonhírmondója, Zsolnai majolika edényei stb., melyek mind igen nagy befolyással voltak az ipar több irányú hathatós fejlődésére. Gondos tanulmány alapján tartott előadásáért *Solymossy* Endre mondott köszönetet a hallgatók nevében, mely után a Szózatot énekelték el a hallgatók. Ma délután *Szemlér* Ferencz főgimn. tanár tart a rendes helyen előadást.

Iparosok fillérestétele. A „Polgári önk. és segélyező egyesület” f. hó 22-iki fillérestétele *Pék* Rózsika, *Vladár* Rózsika, *Jakab* Ignác és *Vladár* Sándor rendezik. Közreműködnek: Dr. *Kovácsy* Albert felolvasó, énekel *Baranyai* Margit, szávalnak *Papp* Erzsébet, *Gergely* György, monológot ad elő *Szemerjai* Lajos. — A rendezőség ez uton hozza a közönség szives tudomására, hogy az ezutáni estélyeken *Kónya* Sándor zenekara fog zenélni.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Puskás* István törv.-széki joggyakornokot a tenkei járásbírószékhez aljegyzővé nevezte ki.

Elmentek a színházba. *Miklós* Gábor színtársulata hat hetes időzést után, f. hó 19-én itt hagyta Székelyudvarhelyt. Az utolsó előadást 18-ikán tartották meg, amidőn *Uti* Gizella, a társulat szendeje, jutalomjátékául a *Vasgyárast* adták telt ház előtt. A közönség zajos tapsal jutalmazta a kedves színésznőt és csokrokat is nyújtottak fel leái. — *Miklós* színigazgató csakugyan szerencsés konstelláció alatt jött be Székelyudvarhelyre. Kicsiny társulattal, hiányos felszereléssel lépett a mi kényes izlésű közönségünk elé, s ennek dacára hogy szép sikert ért el, úgy az anyagiak, mint az erkölcsiek terén, azt annak a nemes buzgalomnak lehet betudni, melyet a derék igazgató estéről estére kifejtett és a hiányokat pontos, jól összevágó elődással igyekezett pótolni. A társulat innen Balászfalvára ment és mi kívánjuk *Miklós* igazgatónak, hogy új állomáshelyén is részeseüljön olyan pártfogásban, melyben itt, a mi körünkben része volt.

Nőgyuleti fillérestétele. A következő sorokat vetjük. Az elmúlt szerdán, dacára a deresztő hidegnek és a szini előadásnak, szép közönség gyűlt össze és élvezettel hallgatták *Jánosy* Béla jól átgondolt komoly szavulatát, valamint a *Dózsa* Sárka „Zongora mellett” című, zenekísérettel szépen előadott melodramját is. Műsor után kedélyes táncmulatság volt. A nőgyuleti fillérestételek rendezőt tisztelettel kérjük, hogy a lehető tévedések, félreértések és bántódások kiküldése, valamint a közönség kellő tájékoztatása végett is, sziveskedjenek a fillérestételek programját a rendező elnökhöz és a helybeli hírlapok szerkesztősejéhez beküldeni. A jövő szerdán, 24-ikén dominó estély lesz. Az elnökség kéri az érdeklődő közönséget, miszerint az estélyen a lehetőségig dominóban jelenjék meg. — d.)

Rendelelet a sajtószabadság ellen címen mult számunkban megírt közleményekre vonatkozólag a Székelyudvarhelyi cz. lap f. hó 18-iki számában a már ismert distingválódott modorában a következőket írja: „... Az Udvarhelyi Híradó a Hivatalos lapról írva, a következő valótlan ságot mondja: — Az eddigi szerződés értelmében a lap kiadója köteles volt a saját tulajdonát képező társadalmi heti lapot is megküldeni a községeknek, — most ezt a paszszust az Udvarhelyi Híradó szerint az alispán kihagyta a szerződésből. — *Hát ez a legnagyobb hazugság. Mert lapunkat sohasem küldtük ingyen a községeknek, ez nem is volt kötelességünk, de nincs és nem is volt a szerződésben. Hozzá vagyunk szokva, hogy a haladó pártiak az igazságnak a nyakát csavarják, ezen nem csodálkozunk, mert ez önzetlen kötelességünk, de hogy magát függetlennek nevező lapocskát ilyen galádul elferdítse a papíron megrogzított, tehát kézzel fogható valóságot, ehhez nemcsak arczatlanság, de tudatlanság és hülyeség is kell.* — E jeles bírálatul szemben engedtessék meg nekünk a hivatalos lap szerződésének azt a pontját itt leközölni, mely a megye alispánja és a Székelyudvarhelyi kiadó között a mult alkalommal kötöttet: —

„11. *Kötelező magát kiadó, a hivatalos lap mellett a székelyudvarhelyi című lapot is megküldeni, kik a hivatalos lap köteles példányaira igényt tartanak.* Ezek után az egész dologhoz részünkről csak az a megjegyzésünk van, hogy a Székelyudvarhelyi fent idézett sorainak írója ellen megteesszük a bünyádi feljelentést. Hogy azonban azok a községek, melyek a szerződés értelmében három éven keresztül ingyen kellett volna kapják a Székelyudvarhelyt, azonban a kiadói hivatal „sohasem küldte ingyen”, indítanak-e kártérítési keresetet, nem mi lánk tartozik, de, hogy jogosultak rá, az kétségtelen, jóllehet, hogy az igazságot a Székelyudvarhely részéről ismételtén ők is mint mi, bizonyára „tudatlanság- és hülyeség-gel lennének megintszelve.

Adókövetés. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközségi tanácsa 1906-ra az egyházi adót megállapította. A kivetési lista a lelkes bírálatban birmikor megtekinthető. Nétaláni felbuzdulások beadásának határideje 1906. jan. 28. *Keblitanács.*

Nyilvános elszámolás. A következő elszámolás közlésére kértünk fel: *Uti* Gizella jutalomjátékára adakoztak *Molnár* Margit és *Pap* Irmuska ivén: *Sima* Dezső 10 kor., N. N. 1, *Gyarmaty* Ferenczné 2, *Szőllősi* 4, *Pollák* Béla 4, *Reicher* Alfréd 5 kor., *Kassai* Paula 1, *Dr. Damokos* Andor 3, *Freyberger* 5, *Bodoláné* 4, *L. I. 2*, *Ugron* Lázárné 4, *Özv. Török* Pálné 2, *Becsek* Aladárné 2, *Gábor* Márton 1, *Zöld* János 1, *Ernst* György 1, N. M. 50 fillér, X. Y. 1 kor. N. N. 50 fill., N. N. 60 fillér, N. N. 50 fillér, *Heitzné* 1 kor., *Dr. Kovácsy* 4, *Harsia* 1, N. N. 5. *Mezei* Nelli 3, *Dr. Pál* Ernő 2, *Dr. Választ* Ferencz 4, *Homolayné* 2, *Embery* Árpád 2, *Dózsa* Sárka 1, N. N. 2. *Molnár* Margit 1, *Pap* Andrásné 4, N. N. 5. *Hein* Eszti 2, *Hargita* Nándorné 1, *Dr. Solymossy* Lajosné 2, *László* Domokosné 2, *Göllner* Béláné 2, *Horváth* Károlyné 3, *Óvári* Kelemené (Kolozsvár), *Özv. Tamás* Autalné. *Szabó* Gábor, *Ádám* Albert, *Barabás* András, *Br. Orbán* János, *Dr. Pál* Árpád, *Pálffy* Jenő, *Szabó* Nándor 2—2, *Bocz* Eudre 1, *Dr. Szővényi* László 2, *Dr. Daróczy* 2, *Fás* Gyula 3, *Hein* Géza 3, *Dr. Só* Rezsóné, *Simó* Mátyásné, *Vári* Albertné, *Özv. Boros* Károlyné 2—2, *Kassay* Ákosné 1, *Zonda* Józsefné 1, *Molnár* Károlyné 2. N. N. 90 fillér, *Ugron* János 6 korona, *Pécsy* Jenő 2, *Bigossy* Olga 1, *Simon* Ármán 1, összesen 161 kor. — *Vajda* Lajosné ivén: *Teichner* Jakab 4 korona, *Vajdáné* 6, *Nosz* Gusztáv 1, *Schönthal* M. 3, *Wilheim* 2, *Varró* Ödön, *Imrich* Vilmos, *Zimni* Ferencz, *Bán* Lajos, *Sterba* Ödön 1—1, *Neim* 2, *Dr. Imreh* Domokos 5, N. N. 1, N. N. 2, N. N. 9 korona, összesen 40 korona.

Uj tejszövetkezet a vármegyében. A miniszteri kirendeltség által Kobátfalván létesített első tejszövetkezet után, mint már jeleztük, most indult meg a második: *Székelymagyaroson*, hol *Rozsondai* István elnök vezeti az intézményt. A tejszövetkezetet most állította be *Kovács* János kirendeltségi vajmester, míg a kobátfalvi tejszövetkezet theavaját Bácsba és Berlinbe küldik, addig ezen tejszövetkezet theavaját sikerült itt városunkban értékesíteni, hogy közönségünk is hozzájuthasson ezen kitünő fogyasztási cikkhez. — A vaját *Haab* és *Heitz* cég veszi át és értékesíti a szövetkezet címeivel ellátott pergament papírban $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ kilós téglákban. Miután fogyasztó közönségünknek ezzel régi óhaja teljesül, ez uton is fölhevítjük olvasóink figyelmét és ajánljuk pártfogásába ezen derék vállalkozást.

x **Iskolai szolgálói állás.** A székelykereszturi áll. tanítóképzőnél rendes szolgálói állás van üresedésben. Pályázati határidő február 20-a. Kötelesek: az int. helyiségek seprése és fütése, a lámpák tisztogatása, az udvar tisztántartása stb. Előnybe részesülnek kiszolgált katonai altisztek, kiknek az 1873. évi II. t. cz. értelmében kiállított s polgári alkalmazásra jogosító igazolványuk van. Az igazgatóság-hoz benyújtandó kérvény mellékletei: 1. Születési bizonyítvány. 2. Orvosi bizonyítvány (hatósági orvostól). 3. Családban nincs fertőző betegség. 4. Magyar honpolgár. 5. Magyarul ír és olvas. 6. Rendezett anyagi viszonyok s kifogástalan erkölcsi élet.

x **Kiadó bolthelyiségek.** Az ev. ref. egyházközség a templom sarkán levő, jelenleg *Kovács* Gergely és *Kovács* Ferenc által birt bolthelyiségeit, f. hó 28-án d. e. 11 órakor, a ref. leányiskola helyiségében nyilvános árverésen hasznosbérbe fogja adni. *Keblé tanács.*

Törvénytörés.

A terminus.

Adósságot csinálni könnyű, megfizetni nehéz. De sok ember nem is könnyelműsügről csinál adósságot, hanem számításból vagy kényszerüsről. Az adósságcsinálás mértéke sohasem volt akkora, mint napjainkban. Adósság ma az államok, nagyok és kicsinyek; adósság a városok és községek; adósság a magánosok, az urak és a szegények. Nem is csoda. Utón-utófélen kinalnak ma mindenfélét hitelbe. Árú-tárgyat aragy- és ezüstneműt, gazdasági eszközöket, irodalmi termékeket, selymet és kanavaszt, nádagszizjart és cipőkenőcsöt. Sőt magát a bálványozásig szeretett pénzt is hogy hitelképpen nyakunkba sözbassák a nem-s keblü felebarátok, alig várják, hogy fölön csiphesseenek. Első, másod, harmadosztályu kocskaban és szándékból csak úgy kapaszkodnak a gallérunkba. Ha vannak kivételek, a kik az ostromnak nircsenek kitéve, azok ezt igazán csak a sors iróniájának tulajdoníthatják. Ennek a nagy kínálnak azonban árnyoldala is szokot lenni. Intézkedett is a törvény, hogy az annyira, ne is uralkodhassék. Intézkedésébe beleszóttte, hogy a házi szükségleti ipari gyártmányok hálazás utján s amint ez a divat nagyon is elharapódzott — utólagos és részletfizetésre.

A törvény ez intézkedése azonban érzékenyen hat azokra, akik üzletüket e számításnak megfelelőleg rendezték be s akik áruikon e révén kétszeres, háromszoros, sőt még négyszeres áron szoktak tulajdani. De a törvényt, úgy ahogy, legalább respektálták mégis egy ideig. Respektálták azért, mert abba olyasmít is belefoglaltak, hogy az ilyes adósságvételből származó hátralékos tartozást — tekintettel az e tekintetben tapasztalt sokféle visszaélésre — a bíró

meg se ítélje. A kereskedővilág az a fajta azonban, amely selejtes holmiján tudadni eképpen szeretett, nem esett a feje lágýára. Hamarosan összeszedte magát s ma már a törvényt is, az adósságot is lepípálja.

Lássuk, milyen módot eszelt ki erre nézve? Olyant, amely üzleti érdekeinek legjobban megfelel. Mintha csak nem is léteznék immár a törvény, házaltat újból holmijával. Nem szólva azonban a hitelképeségről, alaposan szemügyre véteti azt is, hogy az illető, akinek elad valamit, neki való medium-e? Azaz: olyan fajta firma e, aki sem a törvényben nem járatos, se egyéni érdekeinek más uton való megvédéséhez nem értvé, se jogérzékkel nem bírván, inkább fizet, mint a köles, csakahogy összeütközésbe seukivel se jöjjön.

Megesik azonban, hogy akad ezek között is, aki nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségének, mert időközben a keresete megcsappant s várakozik arra az időre, amikor jobb napok virradnak rá. Mit tesz a kereskedő? Amit azelőtt is. Perel. Első sorban is azonban nem megy a kereskedelmi, hanem a polgári vagy közsébi bírósághoz, ahol a peresített összeget közönséges vagy sommas keresetnek is minősítheti, tudván, hogy ellenfelének a különbségről fogalma úgy sincs. Most a másik fogás következik. Az tudnivali, hogy ellenfele vele a bíróságnál ne szembesüljön, ne hogy ott védekezése folyamán a tartozás mineműsége kitünvé, keresetét elutasítsák. Ezt aképen éri el, hogy a tárgyalásra kitűzött határidő előtt egy nappal az adósságnál megjelenik, akár levélileg is, s megkérdi attól, kapta-e az idézót? Igen, feleli amaz. Én is, mondja ő. De tudja mit Kis uram? Ne pereskedjünk. Tegyen egy nyilatkozatot, hogy a következő részleteket megfizeti pontosan s a panaszt visszavonom. A beperesített egyén, látva a szinlelt jóakaratot, a nyilatkozatot megteszi s mi sem természetesebb, minthogy a másnapi tárgyaláson meg se jelenik. A felperes kereskedő ezt akarta éppen csak elérni. A bírónak meg kell hoznia most már — anélkül, hogy a per tárgyába behatolhatna — makacsság címén a marasztaló ítéletet s annak révén az ő követelése most már még arra az esetre is biztosítva van, ha ellenfele annak kiegyeulítését valamikor valami címen meg akarná tagadni. Nemcsak hogy biztosítva van, de végrehajtás utján az egész összeget akármelyik pillanatban rajta meg is veheti.

Azért beszélt le tehát az adósságot a tárgyaláson való megjelenésről, hogy a bíróság szemét is beköttesse s őt is kijátszhassa.

Hát lehet-e a legnemesebb intencióval is törvényt alkotni Magyarországon, amelyet bizonyos elemek, ha az nekik nem kedvez, idővel kifigúrni ne tudnának?! *Alperes.*

KÖZGAZDASÁG.

Városi közbirtokossági közgyűlés. A következő meghívó közlésére kertes fel. A Székelyudvarhely városi birtokosság febr. hó 11-én d. u. 2 órakor a városi tanácssteremben rendkívüli közgyűlést tart, melyre a birtokos urakat ezennel meghívom. Tárgy: Egy nagyobb, mintegy 240 holdnyi birtok megvétele feletti határozat. *Hlatky* Miklós, birt. elnök.

TAVIRATOK.

Budapest, jan. 20.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Fejérváry a királnál.

Bácsból jelentik: Fejérváry Géza báró miniszterelnök, ki tegnáp este ide érkezett, ma délelőtt 11 órakor a Burgba ment, a hol király külön kihallgatáson hosszasan fogadta.

Budapesti képviselői körökben beszéltek, hogy Fejérvárynak elutazása előtt vezérbizottság egy tagja ujjabb kibontakozási tervet nyújtott át.

A régi póttartalékosok behívása.

Biztos forrásból eredő hír szerint Bihar honvédelmi és *Pittreich* hadügyminiszter között tanácskozás folyt az iránt, hogy a mennyiben rövid idő alatt nem sikerülné a békét teremteni, az 1901. és 1902. évi póttartalék behívására fognak felhatalmazást kieszközölni.

Szerkesztői üzenetek.

T. L. H. Csak o'yan közleményt adunk le, mely más lapnak nem küldenek be; miután pedig a nyilatkozat már más helyen megjelent, ennél fogva maradt el mi nálunk.

Tiborc. Bács. Kedves sorait vettük, hanem a cikket, mely tisztára egyik felekezet szempontjából bírálja a dolgokat, nem adhatjuk le. Ön bizonyára megérti álláspontunkat, s jövőre hasonlóan tartalmaz, de más irányú közleményvel felkeres.

—ő.— H. Válaszát, mely túlépi a megengedhető határt és személyeskedik, nem adhatjuk.

B. O. Sorát ejtjük, aktuálitásból a késéssel nem veszt.

Sz. P. Bizony a ki mindig égben néz, könnyen kúba esik.

Kiadja: *Becsek* D. Fia könyvnyomdája

Szentpétery Gergely

tudatja, hogy már átköltözött az ujonnan épült Frölichné-fele házba
az Alsó-piacz-térre,
a cukrászda mellé, s egyuttal a n. é. közönség szives pártfogását kéri.

A világhírű csiraképes

**Erfurti gazdasági, Konyha-
Kerti és Virágmagvak**

dúsválasztékban kaphatók

Haáb és Heitz czégnél Sz.-udvarhelyt

Kitűnő

Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett

HAÁB és HEITZ czégnél kaphatók.

Asztali bor 1 l. — 32 kr.

Marosmenti bor 1 l. — 40 kr.

Finom pcesenye 1 l. — 50 kr.

Tramini 1 l. — 60 kr.

Nagyobb mennyiségű vételnél ár-
kedvezmény.

A nagyérdemű közönség szives támogatását
kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz

Naponta friss szállítmány

Kiváló finom tea-vajat

1/2 1/4 1/8 Kgrmos adagokban, előnyös árak
mellett január hó 24-étől kezdődőleg az
egyedüli főelárusítóknál

Haáb és Heitz czégnél
mindig lehet kapni Székelyudvarhelyt.

Én, Csillag Anna

185 cm. óriás hosszú Loreley hajamat
az általam feltalált kenőcs 14 havi hasz-
nálata után értem el. Ezen kenőcs az
egyedüli szer a haj ápolására, a növes
előmo dítására, a fejbőr erősítésére;
uraknál erős és teljes szakállt növeszt
és már rövid idei használat úgy a haj-
nak, mint a szakállnak természetes fényt
és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket
a korai megöszüléstől egészen késő aggkorig
Egy tévely ára 1, 2, 3 és 5 frt
Postai szétküldés naponként az összeg
előzetes beklüldése vagy utánvétellel az
egész világba gyárból, hova minden ren-
delés intézendő.

Csillag Anna Wien, I., Graben 100

Nincs többé iszákosság!

a Zoa-por használata után, amiről
ezer meg ezer köszönőlevél önként
beérkezett. A Zoa-por kávé, ital, étel
vagy szeszitalban adható anélkül,
hogy erről az ivó tudomással bírjon.
Teljesen ártalmatlan.

A Zoa-por többet ér, mint a világ
minden szóbeszéde a tartózkodásról,
mert előidézi azt a csodabírást, hogy
az iszákosság a szeszitalokat ellen-
szenvessé teszi.

A Zoa-por csendes és biztosan
hat, hogy azt feleség, testvér vagy
leánygyermek egyaránt az ivónak
tudta nélkül adhatja és az illető még
csak nem is sejtí mi okozta javulását.
Zoa a családok ezreit békítette ki,
sok ezer férfit a szégyen és becste-
lenségtől megmentett, kik később józan
polgárok és ügyes üzletemberek lettek.
Nem kevés fiatal embert a jó utra

és szerencséséhez segített és sok ember életét számos évvel
meghosszabbította. Egy adag ára egy teljes kurához 10 kor
Szétküldés titoktartás mellett portó és vámmentesen történik,
utánv. vagy a pénz előleges beklüldése mellett Szállítja
AUFFNEBERG JÓZSEF, Budapest, VIII. Bezerédi u. 3.

Sz. 33-906. k. i.

A homoródi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye oklándi járásához tartozó bardoczi jegyzői körben nyugdíjazás folytán megüresedett körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb folyó évi január hó 25 ig nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A körjegyző javadalmazása a következő:

1. Készpénzfizetés	1600 kor.
2. Utazási átalány	160 "
3. Irodai átalány	70 "
4. Levélhordó tartási díj	80 "
5. Iroda szolgálta tártas	78 " 86 fill.
6. Anyakönyvi dologi kiadások	81 " 18 fill.
7. Irodai és anyakönyvi helyiség.	
8. Természetbeni lakás.	
9. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.	

Oklánd, 1906. január hó 10.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

5 koronáért

küldök egy postacsomag 4 és fél kiló (kb. 50 drb)
kevésbé megsérült

pipere-szappant

rózs, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jazmin, gyöngy-
virágból szépen összeválogatva, a pénz előzetes be-
klüldése esetén v. utánvétellel.

Auffenberg József, Budapest, Bezerédi-u. 3.

Harisnya különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dúsválaszték a legdivatosabb női-, férfi- és
gyermekharisnyákban.

Kallós S. BUDAPEST,
VIII., József-körút 9 sz.

12 pár saját kötésű fekete és barna harisnya 10 korona.

Mühle Vilmos csász. és királyi udvari szállító

Nagybani tenyészetek kivitelre. **TEMESVÁR.**
Mag és növény, rózsák, fák és
tűlevelűek, fa- és növénycsemeték.

A legjobb magvak és virághagymák

A legszebb növények, rózsák, dívatvirágok

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(62 hold terjedelmű faiskolák)

Mindent saját nagytenyészeteiből. — Postakötegek
magvakkal 5 kor. felül bérmentve. — Mühle új
„Tanácsadója“ vevőknek ingyen. Pompás főárjegyzék
vevőknek kívánatra.

Eladó telek. Vár-u'cza 15. szám

alatti telek örök áron eladó. Értekezni lehet
ifj. Bodrogi Györgynél

Az Oláhfalú és homoródmonti Takarékpénztár Részvénytársaság
1906. évi február 14-én d. u. 2 órától kezdődőleg az intézet helyiségében fogja megtartani

XIV-İK ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés, zárszámadás betérjesztése és tárgyalása.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentés megadása iránti határozat.
4. Az igazgatósági tagok felének kisorsolása s azok helyébe választás.
5. Ellenőri fizetés megállapítása.
6. Alapszabály módosítás.
7. Az intézet részére helyvétel és építés.

Szavazati jogot gyakorolnak mindazok, kik 1906. január 1-ig az intézet részvénykönyve szerint mint ilyenek igazolva vannak.

Oláhfalú és homoródmonti takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága nevében:

Szentegyházsfalu, 1906. január 13-án.

Dr. Valentsik Ferencz,
elnök.

Daniel Károly,
v. igazgató

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portlandora cementet olcsón ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.